

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: V. K., nar. X, st. příslušnost X
adresa pro doručování X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2021, č. j. OAM-628/ZA-ZA11-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Konstatoval, že žalobce je státním příslušníkem Gruzie, která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, za bezpečnou zemi

původu. Žalobce neprokázal, že Gruzii nelze v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu. V případě jeho problémů v zemi původu (obava z jednání rodiny manžela ženy, se kterou měl žalobce poměr) žalobce nevyužil prostředky ochrany dostupné v zemi původu.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že žalovaný posuzoval žalobcovu žádost pouze s ohledem na zemi původu a zanedbal řádné posouzení všech skutečností uváděných žalobcem. Žalobci by v Gruzii hrozilo nebezpečí vážné újmy. Měl poměr s vdanou ženou, která měla osmileté dítě. Po čas jejich schůzky nechala dítě u sousedů. Dítě vyběhlo ven, kde ho srazilo auto. Následkem toho dítě zemřelo. Milenka žalobce poté musela přiznat, kde v době nehody byla a jejich vztah tak vyšel najevo. Manžel milenky žalobce poté slíbil, že žalobce zabije. Od té doby on i jeho rodina žalobce pronásleduje a hrozí mu smrtí. Žalobce se skrýval, jednoho dne v noci si všiml, že se pohybují pod jeho oknem a šel se dolů podívat, co se děje. Došlo ke konfliktu, žalobce začal utíkat a násilníci na něj začali střílet. Žalobce se snažil své problémy vyřešit prostřednictvím svých kamarádů, těm však manžel milenky začal také vyhrožovat. Posléze se od nich žalobce dověděl, že manžel jeho milenky má příbuzné na policii a že oni jej také hledají. Na policii se z tohoto důvodu raději neobracel.
3. Žalovaný výpověď žalobce nijak nezpochybnil. Přesto zcela přehlíží její subjektivní aspekt a nehodnotí hrozbu vážné újmy, která žalobci v Gruzii hrozí. Je přitom zcela zjevné, že Gruzie pro žalobce není bezpečnou zemí.
4. Žalovaný pouze konstatoval, že v Gruzii je možné použít ke své obraně řadu legálních prostředků, a že občané Gruzie mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství a justičním institucím. Nezkoumal však reálný přístup žalobce k této ochraně a ignoroval skutečnost, že manžel milenky má u policie své příbuzné. Po odjezdu do ČR nadto začali násilníci kontaktovat žalobcova syna a ve výhrůžkách pokračují. Žalobce dále poukazuje na judikaturu, podle které pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel.
5. Žalovaný si také neobstaral žádné relevantní podklady ve vztahu k žalobcovým problémům. Vycházel pouze z jednoho materiálu – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z listopadu 2020. Tento materiál však již není aktuální. Navíc nereflektuje žalobcem tvrzené skutečnosti a požadavky judikatury, aby informace o zemi původu pocházely také od neziskových organizací. Žalobce proto navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že s ohledem na důvody, které žalobce v řízení uplatnil, bylo postačující, pokud žalovaný použil zprávu „Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. V případě bezpečné země původu navíc platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany. K řešení svých problémů s rodinou manžela milenky mohl žalobce využít řadu legálních prostředků ochrany, čehož ovšem v plné šíři nevyužil. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žaloba **není** důvodná.
9. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:*
 1. *obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,*
 2. *který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,*
 3. *který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a*
 4. *který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
10. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, *jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.* V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
11. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.* Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon

č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.*

12. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.
13. V případě použití institutu bezpečné země původu žalovaný také nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. S ohledem na důvody, které žalobce v řízení uplatňoval, proto bylo postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z listopadu 2020, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Tato zpráva byla v době vydání napadeného rozhodnutí dostatečně aktuální – od jejího vydání neuplynul ani jeden rok a nic nenasvědčuje tomu, že by se situace v Gruzii nějakým způsobem změnila. Ministerstvo vnitra v uvedené zprávě odkazuje na konkrétní pasáže z různých zahraničních zdrojů – Amnesty International, Freedom House, Evropská migrační síť, Human Rights Watch, UNHCR atd. – tedy včetně neziskových organizací, jak žalobce v žalobě požaduje. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace.
14. Dle pohovoru k žádosti měl žalobce v zemi původu vztah s vdanou ženou, která měla osmileté dítě. Když šla na schůzku s žalobcem, nechala dítě u sousedů, dítě vyběhlo ven a srazilo ho auto. Od té doby žalobce pronásleduje rodina té ženy, asi 20 – 25 lidí, a chce jej zabít. Přišli k žalobci do bytu v Tbilisi, žalobce odjel do Batumi, tam jej také našli. Našli jej i v Rustavi, kde po něm stříleli. Žalobce napsal stížnost na policii, kde slíbili pomoc, ale nic se nestalo. Ten muž, co žalobce hledá, má příbuzné na policii, takže žalobce hledá i policie.
15. Nastíněný příběh dle krajského soudu nedokládá, že by v konkrétním případě žalobce byla domněnka bezpečnosti země původu vyvrácena. Žalobce čelil výhružkám ze strany soukromých osob, které mu dávají za vinu nešťastnou smrt dítěte. Žalobce v pohovoru zmínil, že jej hledá i policie, avšak žádné obavy z násilí ze strany policistů výslovně nevyjádřil. Dle krajského soudu není dost dobře představitelné, jak by policie (obecně, jako složka státní moci) měla zájem na perzekuci žalobce jen proto, že některými jejími členy mají být příbuzní útočníka.

16. Obavy z jednání soukromých osob sice obecně mohou být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, ovšem pouze v případě, že by státní orgány namítané ohrožení „podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 – 47).
17. Jak dokládá zpráva o zemi původu (Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z listopadu 2020, která byla v době vydání napadeného rozhodnutí dostatečně aktuální) ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení je v Gruzii upravena prostřednictvím řady zákonů, které většinou mají zakomponovánu úroveň ochrany jednotlivce srovnatelnou se zeměmi EU. Gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu prostředků, včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství, a justičních institucí. Případnou nečinností či zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá úřad ombudsmana, který vystupuje velmi aktivně.
18. Pokud žalobce po prvotním oznámení na policii již svou situaci v zemi původu dále neřešil, úvaha žalovaného, že nevyužil všech prostředků vnitřní ochrany, které jsou v Gruzii občanům k dispozici, je dle krajského soudu odpovídající. I za předpokladu, že osoba vyhrožující žalobci má u policie nějaké příbuzné, je podle informací o zemi původu možné věc řešit prostřednictvím státního zastupitelství, justičních institucí, veřejného ochránce práv, případně kontaktováním policie v jiném správním obvodu (kde příbuzní útočníka nepůsobí). Pokud žalobce tímto způsobem nepostupoval a výhrůžky zabitím, které měly být dokonce realizovány pokusem (střelbou po žalobci) nastíněným způsobem neřešil, nelze dospět k závěru o vyčerpání všech dostupných prostředků ochrany.
19. Krajský soud souhlasí se závěrem, že pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Nic však nenasvědčuje tomu, že by toto byl případ právě situace žalobce a státních orgánů Gruzie.
20. Lze tedy shrnout, že označení Gruzie za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobce. Bylo na něm, aby uvedl natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (přímo ke Gruzii srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020 – 27, nebo ze dne 29. 6. 2022, č. j. 2 Azs 30/2022 – 44). To však žalobce neučinil, shora vyličený příběh neprokazuje, že by v případě žalobce nebylo možné považovat Gruzii za bezpečnou zemi původu, a že by se žalobci právě v jeho konkrétní situaci problémů s rodinou ženy, se kterou měl milostný poměr, nedostalo v zemi původu ochrany.

V. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 2. srpna 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
E. D.